

Predgovor

Ideja za ovu knjigu rodila se kao plod naše suradnje u kolegiju Znanstvena istraživanja jezika i prevođenja – planiranje i metodologija, koji već šest godina nudimo studentima diplomskih studija Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Sam kolegij pokrenuli smo u želji da studentima jezika i prevođenja na sustavniji način pomognemo pri provedbi istraživanja za potrebe diplomskog rada jer nam se činilo da katkad mentorske konzultacije nisu dovoljne ili se studenti njima ne koriste u dovoljnoj mjeri. Već od prve njegove izvedbe ak. god. 2014./15. rad sa studentima u kolegiju pokazao se izuzetno zanimljivim i nadahnjujućim. Zaista je više od klišea kad kažemo da smo puno naučili od studenata, jedno od drugoga i od redovite gošće Mirjane Tonković s Odsjeka za psihologiju, koja je studente – i nas – poučila osnovama kvantitativne analize. Potaknuti „strmom krivuljom učenja“ koju smo opazili među svojim studentima, poželjeli smo sadržaj kolegija podijeliti i s drugim, prvenstveno mlađim i manje iskusnim istraživačima, osobito u početnim stadijima diplomskog ili doktorskog istraživanja. Mlade smo istraživače i izravno uključili u proces finaliziranja ove knjige prije njezine objave, kao prve čitatelje, čija nam je povratna informacija o pojedinim poglavljima osobito koristila i čija imena navodimo u nastavku.

Kao što smo zajedno osmislili, a onda tijekom godina izvodili i dorađivali kolegij, zajedno smo došli na ideju za knjigu te smo je i napisali zajedno, dogovarajući se oko svakoga koraka i savjetujući se u dvojbama. Čista je slučajnost (abecedni red!) da se jedno od naših imena nalazi prvo na koricama ove knjige i taj redosljed nipošto ne implicira veći ili manji udio u njezinu stvaranju.

Cilj je ove knjige, kao što se može naslutiti iz naslova, pružiti pregled glavnih koraka pri provođenju znanstvenih istraživanja u području jezika i prevođenja. Riječ je o područjima koja su istraživački i metodološki srodna s obzirom

na slične predmete istraživanja, pa ih je stoga moguće promatrati zajedno. Istodobno, sličnosti koje povezuju istraživanja jezika i prevođenja čine ih u metodološkom smislu donekle različitim od drugih područja. Zbog tih razlika mladim istraživačima može biti teško služiti se priručnicima iz drugih disciplina koji na hrvatskom jeziku već postoje jer bi to iziskivalo ne samo primjenu njima novih vještina nego istodobno i prijenos sposobnosti operacionalizacije (v. 5.2.) u drukčijim okvirima.

Namjera nam je bila predstaviti glavne pristupe u empirijskim istraživanjima jezika i prevođenja te pokazati kako se takva istraživanja provode, prateći cijeli istraživački proces od početne ideje do diseminacije rezultata. Knjiga je organizirana u nekoliko većih cjelina: *Priprema i operacionalizacija istraživanja*, *Prikupljanje podataka*, *Analiza podataka*, *Diseminacija rezultata istraživanja* te *Otvorenost i etičnost u istraživanju*. Poglavlje o istraživačkoj etici nalazi se na kraju knjige jer bi čitatelj¹ za njegovo potpuno razumijevanje trebao poznavati sve dijelove istraživačkog procesa, ali naša je preporuka da se čitatelji na njega referiraju kontinuirano tijekom čitanja.

Svako poglavlje započinje ishodima učenja, a završava zadacima namijenjenima za vježbu te sadrži odjeljak naslovljen *Pročitajte više*, u kojem se čitatelja upućuje na specijaliziranu literaturu o pojedinoj temi koja se u poglavlju obrađuje, s kratkim komentarom. U nekim smo poglavljima dodali izdvojene tekstne okvire u kojima smo pobliže obradili i oprimjerali pojmove koji su nam se činili važnima. Ako su primjeri iz naših vlastitih istraživanja, o njima pišemo u prvom licu jednine. U svim je poglavljima tekst „prošaran“ uputnicama na druga mjesta u knjizi na kojima se obrađuje pojedino pitanje, pa se stoga može koristiti i kao referentni priručnik, što olakšava i kazalo na kraju knjige.

Na kraju ovoga predgovora željeli bismo od srca zahvaliti svima koji su pomogli u njezinu nastanku: Mirjani Tonković na pomoći oko poglavlja o kvantitativnoj analizi, Steli Letici Krevelj na savjetima u vezi s poglavljem o etici, Ivi Melinščak Zlodí na sugestijama u poglavlju o otvorenoj znanosti i Kristijanu Nikoliću na pomoći u prikupljanju primjera korpusa audiovizualnih sadržaja. Veliku zahvalnost dugujemo recenzenticama knjige Mariji Omazić i Aniti Peti-Stantić, koje su pomno iščitale knjigu i ponudile dragocjene savjete

---

¹ Imenice korištene u ovoj knjizi kao što su čitatelj, istraživač, znanstvenik, stručnjak, prevoditelj, sudionik, autor, student ili nastavnik podrazumijevaju rodnu razliku.

za njezino poboljšanje. Velika hvala i Nataši Vuković na grafičkom oblikovanju i prijelomu ove knjige. Na kraju, iako ne i najmanje važno, zahvaljujemo svim studentima u kolegiju koji od milja nazivamo „Planimet“, osobito onima koji su ga pohađali u ljetnom semestru ak. god. 2019./20. i čitali pojedine dijelove kako smo ih pisali te nam time pružali ne samo korisne sugestije, nego i moralnu podršku. Knjigu su prije njezine objave u cijelosti pročitali i dali vrijedne sugestije: novopečene doktorice znanosti Janja Čulig Suknaić i Aida Korajac, studenti doktorskog studija Edin Badić i Sandra Ljubas te studenti diplomskog studija Robert Matečić, Helena Nikolić, Dunja Pelin i Karla Žban, na čemu ovim putem još jednom zahvaljujemo.

Autori

U Zagrebu 16. srpnja 2020.